

ISKRA

25. MAJ
1968
LETO VII.
Štev. 19.

TEDENSKO GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ISKRA — INDUSTRIJE ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO IN AVTOMATIKO, KRANJ

Razprava o nameravani reorganizaciji ZP

Na razširjenem kolegiju 17. 5. 1968 v Podvinu so direktorji organizacij priporočili generalnemu direktorju nujnost organizacijskih sprememb v prodajni in razvojni dejavnosti ZP, hkrati pa zavrnilo »predlog organizacijskih sprememb podjetja« z motivacijo, da že obstoječi statut daje dovolj možnosti za predlagane spremembe.

Za uvod v razpravo je spregovoril gen. dir. Vladimir Logar in pojasnil, da je edina točka današnjega dnevnega reda predlog organizacijskih sprememb v ZP. Vsi navzoči so dobili že pred dnevi v roke obširen material, v katerem je podrobno opisano sedanje organizacijsko stanje v ZP z vsemi pomankljivostmi in seveda tudi predlog organizacijskih sprememb v ZP.

Gen. direktor je pripomnil, da sedanji sistem celotne organizacije v podjetju ni dovolj učinkovit, proizvodni proces je dezintegriran, prodajna funkcija pa nima učinkovite organizacije. Omenil je, da večkrat ločeni interesi PSO in organizacij onemogočajo osvojitve tržnega koncepta, manjka enotna koncepcija trga, različni interesi organizacij pa skoraj ne dopuščajo enotne poslovne politike. Glede financiranja razvoja I in II ni bilo skupnega jezika, skupne službe nimajo potrebne pristojnosti, pri finančni politiki pa smo imeli 17 centrov, kar je onemogočalo koncentracijo kapitala za izboljšanje ekonomike. Zaradi dislokacije obratov je slaba koordinacija med tovarnami, različne stopnje tehnologije v tovarnah pa so bile ponekod vzrok za do-

ločno nestabilnost in za neenak potek proizvodnje. To pomeni, da moramo spremeniti nekatere ključne točke in ustvariti učinkovitejšo organizacijo.

Izhodišče za reorganizacijo naj bi bil po eni plati tržni koncept, po drugi interesi delovnega človeka in njegove organizacijske enote. Naš cilj je optimalno učinkovita organizacija celotnega organizma ZP, spremembe pa bi se pravzaprav dotikale vseh vej poslovanja.

V nadaljevanju razprave so pojasnjevali nov koncept organizacije sekretar Pavel Gantar, pomočnik direktorja programske tehnične področja inž. Franc Vršnak in pomočnik direktorja organizacijsko kadrovskega področja Igor Slavec.

Težišče organizacij, sprememb naj bi slonelo na organizaciji in združitvi organizacij (branžni princip), koncentracija kapitala bi bila poslej na dveh nivojih, potrebno bi bilo organizirati interno banko, skupne službe in vodstvo podjetja pa bi imelo večje pristojnosti. Poslovni koncept marketinga bi v dokajšnji meri spremenil način dosedanjega poslovanja, obvezno naj bi se formalizirali skladi. Osnovna celica našega samoupravnega sistema naj bi bila delovna eno-

ta, upravne odbore bi ukinili na vseh nivojih, namesto njih pa bi delovali poslovni odbori z jasnim konceptom in polno odgovornostjo posameznikov.

Po izčrpani in dolgotrajni razpravi so se direktorji organizacij izrekli proti kompleksni reorganizaciji podjetja s sklepom, da je sedanja organizacijska oblika združenega podjetja dovolj učinkovita, če se izvedejo določene organizacijske spremembe, ki jih omogoča že sedanji statut. Spremembe naj bi realizirali v etapah, z dopolnitvami, skratka postopno. Glede PSO in ZZA so se izrekli direktorji za takojšnjo analizo obstoječega stanja in predloge za spremembe funkcij poslovanja. Zadolžili so direktorja obeh organizacij naj z direktorji nekaterih organizacij in s sodelavci izdelata predlog organizacijskih sprememb.

Vseskozi odkrita razprava je pokazala, da so navzoči zelo dobro seznanjeni s položajem v združenem podjetju in vedo tudi kakšne osnovne ukrepe bo treba podvzeti za izboljšanje poslovanja podjetja. Vprašanje pa je, če se bodo spremembe dale izpeljati. Potrebna bi bila vsekakor selekcija izvajalcev, sicer bo delo — sooč po dosedanjih izkušnjah — pri izpopolnitvi sedanje organizacije poslovanja obstalo na pol poti in se pozneje razvodenilo.

Marjan Kralj

Prisrčnim čestitkam ob 76. rojstnem dnevu z željo, da bi nas še mnogo let uspešno vodil se navdušeno pridružuje naš celotni delovni kolektiv

Ob dnevu mladosti

Bližamo se 25. maju, ko naš ljubljeni maršal Tito praznuje svoj življenjski praznik. Ob njegovem jubileju mu mladinci Iskre iskreno čestitamo in mu želimo, da bi še naprej dolgo in uspešno vodil našo državo.

Letos bomo mladinci Jugoslavije predali tovarišu Titu že trindvajsetič štafeto palice s pismom, ki je prežeto s ponosom in veseljem, da praznujemo dan mladosti prav na njegov rojstni dan.

Dan mladosti ni navaden dan, ne praznujemo ga samo v slavnostnem vzdušju, temveč nam nalaga dolžnost, da pogledamo sebe in svoje delo in da se veselimo uspehov vseh delovnih ljudi, ter da prav tako ocenimo svoje napake in skušamo najti pot, da jih odpravimo.

Dan mladosti praznujemo z delom in veseljem in naloga naše organizacije je, da ta praznik, ta mesec mladosti čimbolj slavnostno proslavimo. Skupaj z občinskimi komiteji pripravljamo tekmovanja in kulturne prireditve z željo, da bi se čimveč mladih odzvalo vabilu. Udeležili se bomo izleta in posveta mladine elektronske industrije Jugoslavije v Banjaluki in izleta ferjala v Kumrovcu. Ne smemo pa pozabiti, da bo največje darilo tovarišu Titu, če bomo dosegli dobre delovne uspehe pri našem povečanem kolektivu, ker vsi vemo, da sedaj po integraciji z RIZ stojte pred nami še večje naloge.

Mladi nismo zaslepljeni z uspehi in slabostmi, ampak z dvignjeno glavo stopamo naprej trdno odločeni za dosleden boj za boljše in lepše. Pred nami mladimi stoji veliko nalog, ki jih bomo reševali skupaj s starejšimi sodelavci, ker bomo s tem doprinesli velik delež k nadaljnji izgradnji naše socialistične Jugoslavije in tako dostojno praznovali dan mladosti.

IVO TRILAR

Mnog' se še spominjajo radostnega dogodka, ko je predsednik Tito leta 1954 obiskal kranjsko tovarno, kjer si je najprej ogledal proizvodne oddelke, nakar je imel na dvorišču tovarne, tesno obkrožen od navdušenih delavcev — govor, v katerem je posebno poudaril pomen samoupravljanja in večje produktivnosti, hkrati pa je dal vse priznanje Iskrinemu kolektivu

Nabava v aprilu

Iz mesečnega poročila Nabavne organizacije za minul mesec povzemam, da dobave polizdelkov železne metalurgije ne dotekajo po predvidenem planu in dinamiki. Zlasti zaostajajo dobave jese niške Železarn in sicer hladno valjani trakovi. Položaj pa se bo v kratkem izboljšal, ker je bilo v začetku maja odpremljeno iz Čehoslovaške za nas 40 ton teh trakov. Tudi s poboljšanimi jekli iz iste tovarne imamo težave — tod pa zaradi številnih reklamacij. NO je organizirala sestanek med predstavniki Železarn in našo tovarno v Novi Gorici, kjer so jeseniški strokovnjaki predlagali uporabo drugih vrst jekel. V Novi Gorici le-te sedaj preizkušajo.

Železarna na Ravnah je izdelala za tovarno v Otočah napačno kvaliteto Invar jekla. V Otočah so preizkusili jeklo in ga le delno prevzeli. Tovarna v Ravnah pa ima v delu novo količino, ustrezno prvotnemu našemu naročilu. Iz panoge železne metalurgije je pomembno še to, da ELEKTROMEHANIKA nima več težav s transformatorsko pločevino, ker sta ob koncu aprila prispeli dve pošiljki tega materiala iz Francije.

NO je prejela od Zvezne gospodarske zbornice dovoljenje blagovnega kontingenta za uvoz raznih materialov 114. panoge. Obseg pa ni tolikšen, da bi krili vse celotne potrebe po hladno valjanih trakovih, srednje profile in orodna jekla. NO je poslala za dodatna dovoljenja.

Pri panogi neželezne metalurgije je občutiti primanjkljaj bakra. Zelo ga primanjkuje »Valjaonici« v Sevojni, ki ga mora vzlic visoki ceni kupovati v tujini. Ker se cena domačemu bakru še vedno ni izpremenila, »Valjaonica bakra« zelo nerada pristaja na sedanje maksimirane cene svojih izdelkov.

Situacija z aluminijem pa je drugačna. Zaradi veli-

kih ponudb aluminijevih polprevodnikov iz držav SEV je nastala precejšnja zmeda s temi izdelki na evropskem trgu. Tovarne ne morejo konkurirati tem ponudbam, ki so mimogrede povedano tudi ugodnejše z nižjimi cenami. Tovarna glinice in aluminija v Kidričevem je tako prišla v položaj, da ima na zalogi velike količine aluminijevih blokov in da le-te ponuja pod ugodnejšimi plačilnimi pogoji.

Cene lakiranih žic in kablov se niso izpremenile, ker je ostala še vedno v veljavi maksimirana cena bakru. NO je bila nekaj časa v skrbeh zaradi pomanjkanja bakra, vendar kot vse kaže je bila bojazen odveč.

Obe tovarni elektromateriala ELKA in FKS dobavljata naročni material po specifikacijah v redu a le z majhni mi zamudami. Težave nastajajo vedno le zaradi dodatnih naših naročil in seveda prekratkih dobavnih rokov. NO zato prosi naše tovarne, naj material naročajo pravočasno, vsaj 45 dni pred pričetkom meseca ali trimesečja, ker tako terjajo pogodbeno določila.

Od ostalih panog ni pripomb. Dobave potekajo v redu in ni bilo nikakih zastojev. NO se je dogovarjala z izdelovalnico gumi:ranega papirja v Velenju za ojačen lepilni trak, ki bi bil vsestransko uporaben.

Aprilski plan uvoza reprodukcijskega materiala in surovin je NO izpolnila s 97,79 odstotka, medtem ko je kumulativni plan dosegla po tretjini leta le s 26,70 odstotka — namesto 33,33 odstotka.

In še pregled gibanja zalog na razredu 3. V času od začetka do konca marca se je znižal seštevek vseh zalog reprodukcijskega materiala in surovin za 148.685 N dinarjev, kar je seveda veliko pre malo za dosego normativov sanacijskega programa.

-K-

Skupni napori morajo roditi zaželene uspehe

V naši tovarni za elektronično in avtomatiko na Pržanu so 16. aprila dobili novega direktorja. Po razpisu je bil za novega direktorja imenovan dipl. ing. Andrej Pardubsky, ki je pred prihodom kot elektroinženir služboval v podjetju »Elektrosignal« ter slednjič v podjetju »Elrad« v Gornji Radgoni.

Tov. ing. Pardubskemu smo zastavili vrsto konkretnih vprašanj v zvezi s težavami, s katerimi se bori tovarna »Avtomatika.« Pripravljen je bil na ta vprašanja tudi konkretno odgovoriti vendar šele v eni izmed naslednjih števil našega tednika, češ — »tedaj bo odgovoriti nekoliko laže, saj se bom medtem že nekoliko bolj vživel v novo delo in probleme.«

Ing. Andrej Pardubsky v Iskro ni prišel kot povsem nepoznavalec dela, uspehov in problemov Iskre. Pri svojem prejšnjem delu v podjetju »Elrad« je namreč precej

tesno sodeloval zlasti z našo tovarno v Horjulu in v tem obdobju precej dobro spoznal problematiko naših tovarn.

»Vedel sem, da problemov v tovarni »Avtomatika« ne manjka in to takšnih, ki so nedvomno zelo težko rešljivi, vendar pa sem se kljub temu odzval razpisu. Prepričan pa

sem, da določene možnosti za rešitev tovarne iz sedanjih težav obstajajo. Lotiti se jih moramo z vso doslednostjo in z angažiranjem vodilnega teama in vseh odgovornih služb v tovarni prav tako pa tudi ob konkretni pomoči vodstva ZP Iskra in njegovih strokovnih služb. Le tak zdužen in vsestranski aktivni lahko računamo na postopno izboljšanje stanja v naši tovarni.«

Torej ste kljub vsem resnostim položaja v tovarni optimist?

»Vsekakor sem, vendar pa ne pretiram. Predvsem imam dovolj volje in vztrajnosti in če bom vse to lahko polno uveljavil v tesnem sodelovanju z novim vodilnim teamom v tovarni, potem lahko pričakujemo izboljšanje našega gospodarjenja, kar vemo, da je naša skupna in življenjsko pomembna naloga v kateri ima svoj delež prav vsak član delovnega kolektiva.«

Na rob dogodku v servisu

Novica o prekinitvi dela v ljubljanskih servisnih delavnicah PSO v Rožni dolini, ki jo je objavilo »Delo«, je marsikoga izmed nas presenetila. Presenetila zato, ker do sedaj ni bilo slišati najmanjše kritike na račun poslovanja tega našega osrednjega servisnega obrata. V članku smo brali, da so delavci samovoljno prenehali delati in se zbrali na sestanku zahtevajoč odgovore zakaj so za minul mesec prejeli manjše osebne dohodke, zakaj je tako visoko število režijskih ur itd.

Resnici na ljubo je treba priznati, da je bila novica o prekinitvi dela nekoliko pretirana, potek razprav na sestanku pa docela objektivno prikazan. Nekateri posamezniki so morda res nameravali v prvem ogorčenju prekiniti delo, vendar so se kasneje vsi sporazumeli, za nujen in takojšen sklic izrednega sestanka celotnega kolektiva servisnih delavnic. Prekinitve dela torej dejansko ni bilo.

Na sestanku, kjer so bili navzoči tudi direktor prodaje PSO in dva novinarja, ki so jima nekateri sugerirali, da je ta sestanek prekinitve dela, je kolektiv zahteval pojasnila zlasti zaradi manjših OD kot posledica razvrednotene točke, zakaj je naraslo število režijskih ur, zakaj ni urejen normalen dotok rezervnega materiala, neustrezen deljen delovni čas in v tej zvezi manjša storilnost dela, vprašanja kako se obravnavajo OD in prikaz formule s praktičnim izračunom in obrazložitev plana letošnje proizvodnje oz. njegovo oceno.

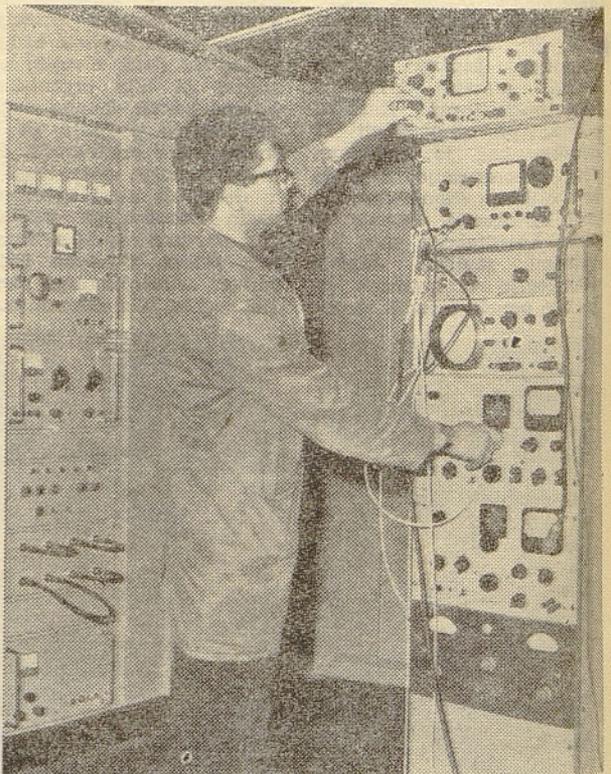
Vsekakor je kolektiv pravilno ravnal, da je zahteval sicer na drastičen način sklic delovnega sestanka in terjal odgovore, ki jih bodo skup-

ne službe PSO šele v prihodnje posredovale. Očitek zaradi nesinhroniziranega dela, manjšega obsega servisnih poslov in drugih takih dejavnikov, ki so vplivali na nižjo izpolnitev plana je docela upravičen.

Moti pri tem le dejstvo, zakaj se samoupravni organi te enote PSO niso ukvarjali že prej s temi nujnimi vprašanji, kaj je storil sindikat in druge družbeno politične organizacije, ki vse skupaj niso mogle sklicati niti enega rednega sestanka o tej

za servis življenjsko važni problematiki. Nje zadene tudi krivda, da niso znali prikazati kolektivu lažjo in pravilno pot za razčiščenje nekatere sporne problematike, to pa je neposredno prek samoupravnih organov — ne pa prek javnega časopisa. Moralna škoda, ki jo utrpi neprizadeti drugi kolektiv ZP ob takšni obravnavi v časopisju namreč ni majhna pritisk od zunaj pa tudi z ničemer ne prispeva k reševanju sporne problematike.

Marjan Kralj

Naša novopriključena organizacija ISKRA-RIZ ima v svojem programu velik delež proizvodnje profesionalnih naprav. Na obisku v Zagrebu smo naredili tale posnetek, ki prikazuje umerjanje VF naprav v oddelku za oddajne aparature.

PROIZVODNJA ZP V APRILU 1967

Tovarna	Plan v 000 Ndin	Izpolnitev v 000 Ndin	%
Elektromehanika	21.289	21.745	102,1
Elementi	6.589	6.873	104,3
Avtomatika	4.682	3.667	78,3
Sprejemniki	3.093	1.834	59,3
Aparati	4.018	4.163	103,6
Avtoelektrika	11.116	10.673	96,0
Elektromotorji	2.010	2.253	112,1
Naprave	3.498	1.102	31,5
Elektronika	1.150	1.302	113,2
Kondenzatorji	2.464	2.996	121,6
Instrumenti	1.527	1.553	101,7
Polprevodniki	2.049	1.953	95,3
Usmerniki	764	687	89,9
Mikroni	1.751	278	15,9
ZZA	3.618	2.732	75,5
PSO	1.128	1.025	90,9
SKUPAJ PODJETJE	70.746	64.836	91,9

»Avtoelektrika« Nova Gorica: Poslovanje v letu 1967

Proizvodnja v primerjavi z rezultati v l. 1966, se je povečala za 7,3 %, čeprav zaradi različnih vzrokov postavljeni plan v celoti ni bil realiziran.

OBSEG PROIZVODNJE

Če analiziramo vse ugotovitve, pridemo lahko do zaključka, da je bilo planiranje preoptimistično, če ne upoštevamo zaprek, ki lahko nastajajo v normalnem odvijanju proizvodnega procesa. Prevelik optimizem v planiranju nas stalno zavaja. Vedno pa najdemo opravičljive vzroke zaradi izpada proizvodnje. Toda izpadu sledijo drugi negativni pojavi, ki imajo precejšen vpliv na delovno storilnost, disciplino in odnose na sploh.

Pri realizaciji proizvodnje po posameznih skupinah je značilna različna stopnja realizacije plana kot realizacije v primerjavi s preteklim letom. V ospredje stopa tržni zakon, ki ima že vpliv pri proizvodnji regulatorja in vžigalne tuljave.

ZAPOSLOVANJE

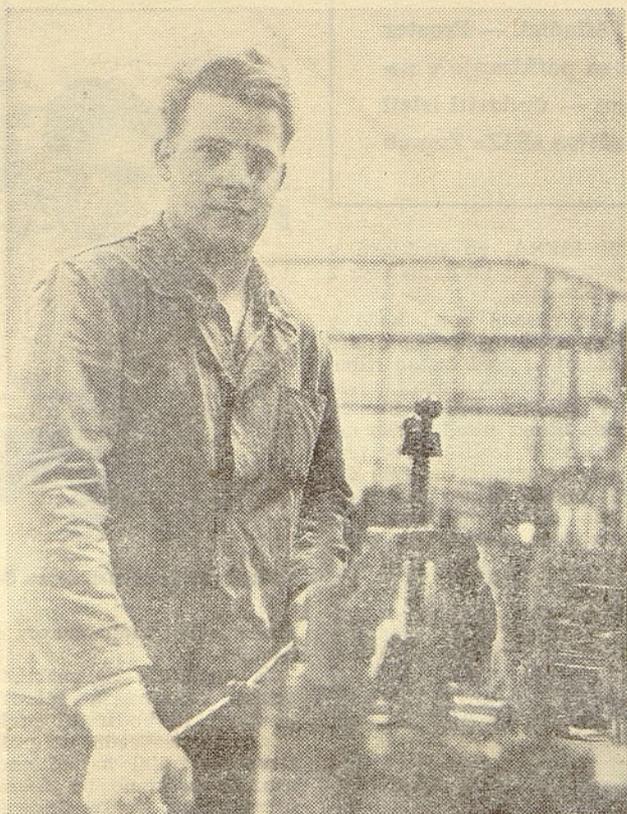
V letu 1967 je bilo v tovarni zaposlenih povprečno okoli 800 delavcev. V tem letu je zaposlenost naraščala prek predvidevanja v planu, proti koncu leta se je zaposlovanje ustalilo, tako da je plan zaposlenih presežen le za 0,3%, kar je pa še vedno v razkoraku s proizvodnjo, kjer smo dosegli le 85,7% plana. Politiko zaposlovanja bo treba podrediti analizi potrebne delovne sile po realnih normativih potrebne produktivne delovne sile in sistematizaciji režijske delovne sile. Vse to bomo morali v končni fazi uskladiti s sredstvi, ki jih imamo na razpolago za osebne dohodke.

OSEBNI DOHODKI

Osebnih dohodki sodijo med tiste probleme v tovarni, ki jih bo treba najprej rešiti. Zanje še vedno velja uravnilovka, ki ji vsi posegi in poskušani ne morejo priti do živga. Že v letu 1966 je tovarna poskušala razbiti uravnilovko z uvedbo analitične ocene. Analitična ocena se tudi v lanskem letu ni uveljavila, čeprav je bilo več poskusov, da bi jo spravili v življenje. Osebnih dohodkov ni moč parcialno obdelovati in ker se proizvodnja ni dvignila v skladu s predvideno v planu, so tudi osebni dohodki stagnirali. Ker razpoložljiva masa osebnih dohodkov ni bila zadostna za uvedbo analitične ocene brez znižanja postavk nekaterih delovnih mest, se je poskušalo uvajati analitično oceno postopoma tako, da bi se začelo pri najvišjih. Le-ti so v primerjavi z osebnimi dohodki podobnih delovnih mest v občini najbolj prizadeti. Poskus parcialnega nagrajevanja zaradi nemožnosti ni uspel, pač pa je bila izdelana ob koncu leta nova rang lestvica delovnih mest.

Medtem, ko se razpravlja o pravih poteh nagrajevanja, pa še zmeraj velja stara pot; stimulatивно nagrajevanje je v začetku bilo stimulatивно, čigar namen je bil,

ra k v realizaciji investicijskega programa rekonstrukcije, ki traja že od leta 1962 dalje. Nadalje je bilo v tem letu rešeno vprašanje gradbenih objektov, ki so bili dani

Posnetek iz oddelka za reparaturo rotorjev

da razbije uravnilovko. Ker je problematika osebnih dohodkov živa in se je ne da vselej zacementirati, bi morali tudi stimulacijo stalno analizirati in spopolnjevati. Stimulacija je postala le oblika dodatka, v taki obliki pa ni mogla doseči svojega namena.

Iz prikaza gibanja osebnih dohodkov je razvidno, da so se OD v primerjavi z letom 1966 dvignili le za 1,8%. Podatek ni realen, ker so prikazane nekatere postavke, ki so bile v lanskem letu izplačane iz ostanka dohodka. Med te sodijo: regres za letni dopust, izguba restavracije in dotacija razlike za topli obrok. Če se to odmisli, se osebni dohodki v primerjavi z letom 1966 dvignejo za 5,7%. Rast osebnih dohodkov je še zmeraj manjša od tempa rasti števila zaposlenih (6,6%).

Tudi lani je prišlo do izraza želja, naj bi bili osebni dohodki rezultat dela, kar pomeni, da bi čim več dodatkov, ki niso v neposredni zvezi z delom, odpadlo.

OSNOVNA SREDSTVA

V letu 1967 je bil storjen nadaljnji, sicer ne končni, ko-

Nabave, v katerih so zajeta samo aktivirana osnovna sredstva, predstavljajo realizacijo programa rekonstrukcije in dopolnitev opreme tam, kjer so se pokazala ozka grla, zato je v tem letu že prišlo do izraza financiranje iz lastnih sredstev in kreditiranje od strani dobaviteljev.

POSLOVNI STROŠKI

V strukturi celotnega dohodka zavzemajo poslovni stroški najvažnejše mesto. Sprostitutvijo delovanja tržnih zakonov so zavzeli v poslovanju specifično mesto. Višina dohodka, osebnih dohodkov in sredstev za razširjeno produkcijo je v neposredni zvezi s poslovnimi stroški.

Na prvem mestu je v strukturi stroškov izdelavni material. Zaradi ohlapnih normativov in pa neizpolnjenega plana, je porabljeni material nižji od planiranega. Poslovni stroški so za 24,5% večji kot v letu 1966, fizični obseg proizvodnje pa je v primerjavi z letom 1966 porasel le za 7,3%. Fiksni stroški so hitreje rasli od variabilnih. Najbolj občutno je povečanje dajatev družbi, to je prispevkov in obresti.

Med materialnimi stroški so najbolj porasli stroški goriva in maziva (43,3%), grobnega inventarja (37,4%), vode (42,8%), materiala za izdelke (41,6%), ter časopisi in literatura (53,5%). Ti stroški so se pojavili stihijno, nihče jih ni zasledoval in analiziral, zakaj so potrebni taki stroški, kje so opravičeni in kje je možno doseči prihranke. Samoupravljalci se še premalo zavedajo v kako tesni povezavi so poslovni stroški z osebnimi dohodki. S pravih sistemom stimulacije bi lahko zajezili prehitro rast stroškov.

Za poslovanje tovarne je značilno ekstenzivno gospodarstvo, ki prihaja do izraza v stagnaciji osebnih dohodkov, neizpolnjevanju plana fizičnega obsega ob istočasni izpolnitvi plana za poslovanja itd.

Za obresti je značilno, da se dvigajo iz leta v leto. Posebno visok znesek so obresti za občasna obratna sredstva (kredite). Kazalo bi razmisliti, kaj je bolj ekonomično za poslovanje tovarne: znižati zaloge — ali plačevati visoke obresti! Znano je namreč, da je razkorak med sanacijskim načrtom in zalogami vsako leto občutno prevelik.

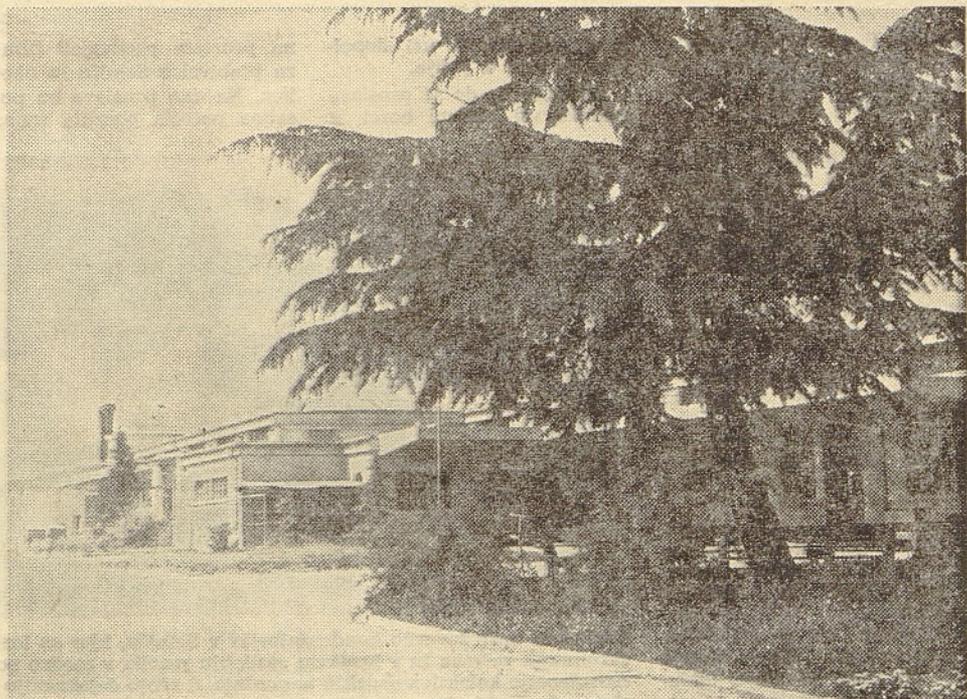
Gibanje stroškov za izobraževanje strokovnih kadrov, tre reklame in propagando je normalno. Morda je znesek za reklamo in propagando nizek, toda doslej tovrstni stroški niso bili potrebni, ker je bila prodaja pretežno distributivnega značaja.

Stroški investicijskega vzdrževanja so za 147,8% večji kot v predhodnem razdobju. Med te stroške je zajet tudi material za popravilo osnovnih sredstev in drobnega inventarja, ki ga bo treba v naslednjem letu izločiti iz stroškov investicijskega vzdrževanja zaradi staranja osnovnih sredstev, ki zahtevajo iz leta v leto več popravil.

Stroški razvoja so se povečali za dobro tretjino. Tudi pri teh stroških bi kazalo razmisliti ali je cenejši odkup licenc ali razvijanje izdelkov.

Med stroške, ki so najmočnejše narasli, sodi amortizacija. Le-ta je za 163,5% večja kot v letu 1966. V letu 1967 je prešla tovarna od administrativne na ekonomsko amortizacijo. Zaradi povečanih amortizacijskih stopenj so

(Dalje na 6. strani)

Pogled na našo tovarno avtoelektričnih izdelkov v Sempetru pri Novi Gorici

V SEMIČU - žarišču partizanske Bele Krajine - bo Iskra proslavila dan borca

Enotna manifestacija vseh družbeno političnih organizacij ZP »Iskra«

Proslava bo 4. julija v brezovem gozdičku Brezje pri Mladici. — Prostor je idealen za masovne mitinge — Neomejen prostor za parkiranje v neposredni bližini — Pester kulturni in športni program — Čudoviti izleti v okolico — Proslave se bodo udeležili tudi člani kolektiva »RIZ« Zagreb

Komsija ZB ZP ISKRA pri sindikalnem odboru ZP bo skupaj z ostalimi političnimi organizacijami ZP ISKRA priredila osrednjo proslavo na čast praznika Dneva borca — 4. julij v Semiču. V osrednjem odboru za organizacijo te proslave so naslednji tovariši:

Mihovec Miro — predsednik

Košir Franc — podpredsednik in člani: Logar Vladimir,

Semiču, za kar je tudi že preskrbljeno.

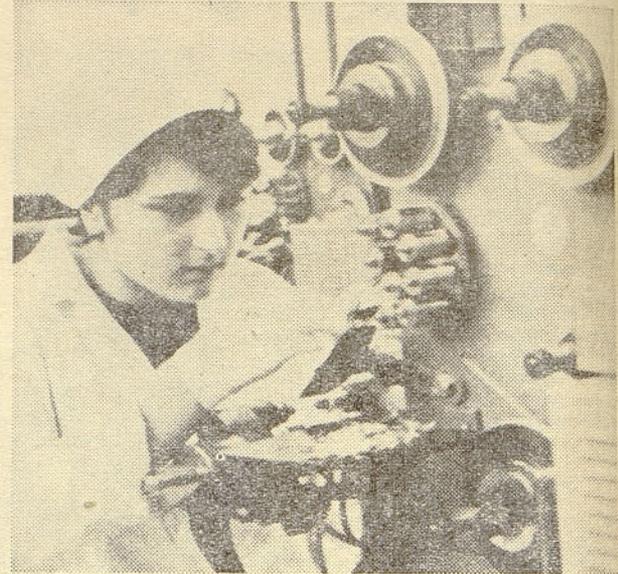
Teren v tem gozdičku je idealen za izvedbo proslave, ki ji bo prisostvovalo nekaj tisoč udeležencev, možnost parkiranja motornih vozil je praktično neomejena, prav tako pa je tudi dovolj prostora za vse ostale nujne ureditve, ki jih zahteva tako obširna prireditev.

Uradni pričetek proslave je

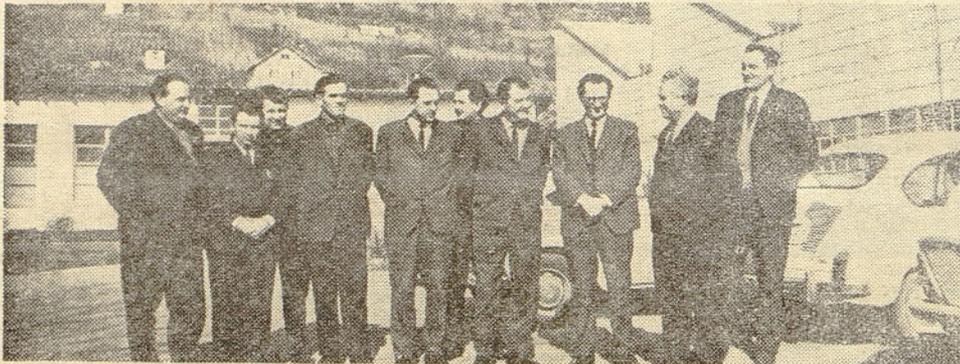
ZP ISKRA, po možnosti v partizanskih uniformah in z odlikovanji.

Vsi aktivni borci bodo v času uradnega dela proslave postrojeni pred častno tribuno po delovnih organizacijah.

V osnovni šoli v Semiču bodo učenci pisali šolsko nalogo o ZP ISKRA, pred tem bodo predavanja o našem ZP, za najbolj uspele naloge pa bodo učenci nagrajeni. Na predvečer proslave se bodo

Iz tovarne kondenzatorjev Semič: ob navijalnem stroju

Odbor za proslavo v Semiču si je prosto soboto izbral zato, da si je ogledal semiško tovarno in prostor zborovanja. Predvsem važen pa je bil razgovor s člani akcijskega odbora v Semiču (predsednik Franc Košir, direktor semiške tovarne), ki je zadolžen, da pripravi vse potrebno za nemoten potek celotne prireditve.

Hutter Franc, Gantar Pavle, Križnar Franc, Kočevar Lojze, Kramar Miha, Dežman Beno in Silc Janez.

Poleg tega osrednjega odbora je še akcijski odbor v Semiču, ki je konkretno operativno zadolžen, da pripravi vse potrebno za nemoten potek celotne prireditve. Ta odbor sestavljajo člani ZB iz tovarne kondenzatorjev v Semiču in Krajevne organizacije ZB iz Semiča v naslednji sestavi:

Košir Franc — predsednik in člani: Kočevar Julij, Plut Metod, Kočevar Jože, Kočevar Lojze, Moljk Franc, Bukovec Anton, Vidmar Jože, Marinček Leopold, Beršič Matija, Voglar Stane, Vindišman Martin, Kopš Nande, Kopš Franc, Mihelčič Tončka, Škrinjar Žani, Lukežič Anton, Skala Alojz in Bukovec Anton.

Proslava bo v prijetnem brezovem gozdičku — Brezje pri Mladici, je 1 km oddaljen od vasi Semič. V primeru slabega vremena pa v

predviden ob 10. uri dopoldan na dan 4. julija.

Zaželeno je, da se proslave udeležijo vsi aktivni borci iz

na prostem predvajali filmi za prebivalce Semiča in okolice. Na dan proslave bo posebna patrula položila venec

k spomeniku padlih borcev v Semiču.

Za razvedrilo bo poskrbel pester kulturni in športni program, ki bo trajal prek celega dneva. Uradni del proslave bo trajal največ eno uro. Za prehrano bo dobro preskrbljeno. Vsaka delovna organizacija pošlje ob prijavi svojih udeležencev še 1.000 S din za vsakega prijavljenega. Za ta znesek bo na razpolago en topel obrok hrane in 1 l. vina.

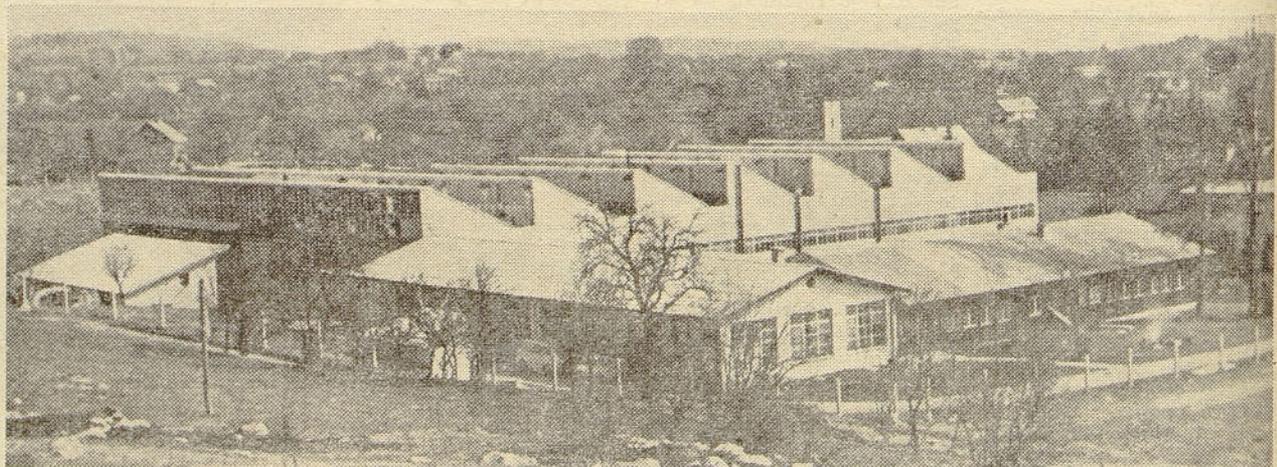
Vsaka delovna organizacija samostojno poskrbi za prevoz svojih udeležencev na kraj proslave in nazaj. Zaželeno je, da po možnosti delovne organizacije organizirajo za svoje člane izlete v partizanske kraje spotoma, ko se vračajo domov iz Se-

miča ali na dan 5. oziroma 6. julija. Glavni odbor za izvedbo proslave dneva borca — 4. julij v Semiču priporoča vsem delovnim organizacijam v okviru ZP ISKRA, da imajo proste dneve 5. in 6. julija, da se s tem omogoči večja udeležba na proslavi in obenem omogoči kolektivom izlete v partizanske kraje.

Proslave se bodo udeležili tudi člani kolektiva iz RIZ Zagreb, kjer bodo tudi aktivno sodelovali v kulturnem delu programa.

Proslavo dneva borca — 4. julij v Semiču je treba razumeti kot enotno manifestacijo (proslavo) vseh družbeno političnih organizacij ZP ISKRA.

Nasvidenje v Semiču 4. julija v čim večjem številu.

Pogled na našo tovarno kondenzatorjev v Semiču, kjer so lani 9. aprila lepo proslavili 15-letnico obstoja tovarne, ki se je iz skromnega začetka in v kratkem razdobju razvila v močno sodobno tovarno, ki v okviru združenega podjetja in izredno požrtvovalnostjo kolektiva uspešno napreduje. S svojo dejavnostjo daje pečat življenju in delu Semiču ter okolici, kjer je zemlja skopa do prebivalcev. Semiška tovarna je primer, kako industrija v še ne dovolj razvitih predelih naše ožje domovine poseže v življenje ljudi ter pomaga in vodi k hitrejšemu napredku.

V tovarni »Aparati« ugodni rezultati v proizvodnji

Če primerjamo proizvodnjo v tovarni po posameznih mesecih v letošnjem letu lahko ugotovimo, da je bila v mesecu aprilu najvišja po absolutni vrednosti, prav tako pa smo uspešno izpolnili tudi dinamični načrt za ta mesec, saj je indeks izpolnitve za celotno tovarno skupaj 103,62%. Vendar tudi ta lep uspeh, s katerim se lahko pohvalimo, še ni dovolj, da bi ujeli kumulativno po dinamičnem načrtu, ker smo v obdobju januar — april izpolnili samo 93,47% postavljenih nalog.

Od vseh grup izdelkov smo najslabše realizirali področje industrijskih elektronskih naprav in je tu kazalnik mesečne realizacije načrta komaj 26,25%, a kumulativno 61,42%. Razveseljivo pa je dejstvo, da je kazalnik za najmočnejšo grupo, to je zaščitne releje, elemente avtomatike in signalne naprave v aprilu iznad 100 tako pri proizvodnji za domači trg (108,44%), kot pri proizvodnji za potrebe izvoza (131,75%), čeprav je kumulativna izpolnitve nalog za domače tržišče izpolnjena le 89,83%, dočim je pri izvoznih nalogah načrt v kumulativni presežen in je indeks tu kar 142,36%, v grupi stikalnih aparatov smo dosegli in presegli tako mesečni načrt proizvodnje kot po načrtu zastavljeno kumulativno. Tako je v tej grupi indeks mesečne realizacije 149,59%, kumulativna pa kar 174,17%. Prav tako smo uspešno opravili svoje naloge pri izpolnjevanju načrta izdelave rezervnih delov in opravljenih uslugah, saj je tu aprilski indeks kar 225,55%, kumulativni pa 163,78%.

Po posameznih obračunskih enotah se indeks izpolnitve

giblje od 80,60% do 117,37% za mesec april, pri kumulativni izpolnitvi pa ima najboljše kazalnike obrat v Dobropolju z indeksom 106,28 odstotka, drugi je obrat na Savski cesti z indeksom 99,58%, dočim je najnižje dosežena realizacija kumulativne v obratu SVN v Siški z indeksom 76,70%.

Ob ocenjevanju vseh predhodno navedenih podatkov pa moramo poudariti, da bi uspehi bili lahko še boljši, če bi v grupi industrijskih elektronskih naprav dobili iz kooperacije aralditne dele za varilne naprave in če v proizvodnji elektroopreme za stroje ne bi bilo toliko tehniških in tehnoloških sprememb med proizvodnim ciklom. Tudi pri ostalih grupah, kjer smo proizvodni načrt sicer prekoračili, pa bi bil ta uspeh lahko še večji, če bi gradivo dotekalo pravočasno. Posebno so tudi tukaj najbolj problematični deli, katere nam dobavljajo kooperanti in žal pri tem problemu botrujejo dokaj tudi druge tovarne v združenem podjetju. Tako zelo težko dobivamo upore in priključnice enofaznega števca, kjer moramo vedno loviti situacijo minuto pred dvanajsto ali pa točno ob dvanajstih. Posebno težka pa je situacija še zato, ker kupci iz meseca v mesec zahtevajo krajše dobavne roke, skupne specifikacije naročil pa mnogokrat bistveno odstopajo od predvidene osnove dinamike. Tako moramo pri nekaterih gradivih zadrževati dobavo, dočim je pri drugih gradivih nujno odpoklicati določene količine daleč izpred predvidenega dobavnega roka. To povzroča dokaj težav pri plani.

ranju proizvodnje in nemalo motenj tudi v samem procesu proizvodnje, saj mnogokrat korekcije dobav pri vseh dobaviteljih ne uspemo realizirati enako ugodno, to pa nam povzroča večje ali manjše zastoje, ki so posebno občutni v montažah. Toda če se hočemo prilagoditi potrebam trga in osvojiti tudi tržni koncept v gospodarjenju, se bomo morali prihodnosti tem dinamičnim variacijam ne samo v proizvodnji, pač pa predvsem v službah in nemali delež pri tem bo imela prav nabava — tako v tovarni kot v združenem podjetju.

L.

STIRIMESECNA PROIZVODNJA ZP

Tovarna	Plan v 000 Ndin	Izpolnitev v 000 Ndin	%
Elektromehanika	79.658	81.272	102,0
Elementi	25.100	26.099	104,0
Avtomatika	19.648	13.395	68,2
Sprejemniki	9.286	8.021	96,8
Aparati	16.211	15.154	93,5
Avtoelektrika	38.950	37.228	95,6
Elektromotorji	8.018	7.684	95,8
Naprave	9.215	4.615	50,1
Elektronika	5.179	4.645	89,7
Kondenzatorji	13.532	10.528	77,8
Instrumenti	5.915	6.065	102,5
Polprevodniki	6.576	7.153	108,8
Usmerniki	2.721	2.499	91,8
Mikron	5.501	1.498	27,2
ZZA	14.472	12.887	89,0
PSO	4.360	4.183	95,9
SKUPAJ PODJETJE	264.342	242.926	91,9

Tovariš Friderik Smuk (3 v prvi vrsti) zaposlen kot konstruktor v oddelku konstrukcije orodja v kranjski tovarni, se je v tem mesecu poslovil od sodelavcev in odšel v zaslužni pokoj. »V Iskrni sem od leta 1952«, je dejal, »S kolegi smo se dobro razumeli; pogrešal jih bom. Želim jim čim več uspehov!« je dejal ob slovesu, hkrati pa se je zahvalil za izredno pozornost in lepo darilo ob slovesu

Iz tez za razpravo na posvetovanja novinarjev in organizatorjev informiranja v delovnih organizacijah

Za večjo udeležbo proizvajalcev v samoupravnem sistemu morajo biti izpolnjeni tudi tile pogoji: zagotovljena mora biti javnost dela vseh organov, zadovoljiva stopnja obveščeniosti in takšne metode dela organov, da bo imel vsak zaposleni dejansko možnost sodelovati v gospodarjenju in vplivati na odločitve. Glede na to se v tezah za razpravo omejujemo le na sistem obveščanja zaposlenih v delovnih organizacijah v samoupravnem sistemu.

I.

O pomembnosti in potrebnosti sredstev informiranja v delovnih organizacijah danes ni potrebno nikogar prepričevati (razen morda v izjemnih primerih), drugo pa je vprašanje, kako je urejeno in organizirano obveščanje članov delovnih skupnosti. Zato je treba v razpravi povedati, kakšno vlogo in položaj imajo danes sredstva

informiranja v delovnih organizacijah, kako in kdo naj ukrepa, da bi bil položaj boljši. Mnogi menijo, da sredstva obveščanja niso dovolj izkoriščena kot tribuna kolektivov in kot pomemben dejavnik pri uveljavljanju samoupravljanja. Ni dvoma, da je od ustreznega položaja sredstev obveščanja v delovni organizaciji odvisno tudi, kakšno bo obveščanje in

osveščanje samoupravljalcev, kako bo potekalo komuniciranje in kakšna bo kritika in obravnavanje posameznih problemov.

Nujno je, da sta položaj in funkcija sredstev obveščanja konkretno opredeljena tudi v statutu delovne organizacije. Iz analize statotov industrijskih delovnih organizacij je razvidno, da vsebuje 73% statotov vsaj najbolj splošna določila o informiranju, 2% statotov o informiranju sploh ne govori, 13% statotov ne govori o sredstvih informiranja, skoraj polovica (49%) statotov pa nima določil, kdo odgovarja za obveščanje delavcev v podjetju. Pomemben je podatek, da 43% statotov vsebuje samo splošna

določila, npr. da so direktor, delavski svet, upravni odbor in strokovne službe dolžni informirati člane delovne skupnosti, niso pa opredeljene naloge.

Splošni akti vsebujejo tudi določila o poslovni tajnosti, ki sicer niso ovira za ustrezno obveščanje, lahko pa postanejo, če so takšna določila tako splošna, kot je npr. tale: »Poslovna tajnost so vse gospodarske zadeve podjetja«. Določila o poslovni tajnosti, ki se nanašajo na vse zaposlene, vsebuje 83% statotov, 22% statotov pa določa, da so dolžni čuvati poslovno tajnost le člani samoupravnih organov; to kaže, da so (bodo) samo oni informirani o pomembnejših gospodarskih zadevah podjetja. V vsakem primeru je večina določil o informiranju tako splošnih, da nikogar ne obvezujejo, da ni nihče za morebitno neinformiranost odgovoren, itd., kar ustavno

pravico in dolžnost: »biti informiran« v bistvu zanika ali pa spreminja v splošno frazo.

II.

Vsebina pretežnega dela informacij mora v prvi vrsti izhajati iz proizvodnje in pogojev, ki vplivajo na proizvodnjo oziroma na gospodarjenje in razpolaganje z ustvarjenimi sredstvi. To pomeni, da mora vsaka informacija postati možnost spoznanja o tistem, kar je aktualno, sredstvo stvarnega seznanjanja, evidence o položaju delovne organizacije in kontrole uspešnosti proizvodnje. Sredstva informiranja imajo najmočnejši vpliv na oblikovanje zavesti in na stališča o dogajanju v delovni organizaciji in izven nje. V večjih delovnih organizacijah, kjer imajo različna sredstva informiranja, morajo biti ta organizacijsko povezana, razmejeno mora biti področje dela in naloge mo-

(Nadaljevanje s 3. strani)
stroški amortizacije narasli. Tudi pri teh stroških bi bilo treba razmisliti, zakaj plačuje tovarena visoke stroške amortizacije za tiste stroje, ki še sploh niso v pogonu.

Na obresti od poslovnega sklada ni moč vplivati, ker so administrativno določene. V primerjavi s letom 1966 je močno porasel vodni prispevek (za 269,0%). Stroški močnejše hrane in preventivnih sredstev so za 70% večji od leta 1966 predvsem zaradi razširitve kroga upravičencev.

USPEŠNOST POSLOVANJA

Produktivnost se je na zaposlenega povečala pri celotnem dohodku za četrtno. Kaže, da je tako povečana produktivnost fiktivnega značaja, saj vrednost proizvodnje in dohodek na zaposlenega stagnirata.

ZAKLJUČEK

Finančni obseg proizvodnje

Pri fizičnem obsegu proizvodnje ugotavljamo stagnacijo oziroma nazadovanje v tempu rasti. Pri planiranju fizičnega obsega proizvodnje bi morali bolj upoštevati kapacitete in možnosti. Doslej je bil običajno sprejet plan na podlagi potreb kupcev. Plan ni bil dosežen, zamujeni roki in slaba kvaliteta so predvsem pri prodaji za široko potrošnjo vplivali, da so se kupci usmerili drugam — predvsem v uvoz. Posledica tega se je že pokazala. Pri prodaji regulatorjev in vžigalnih tuljav je nastal zastoj. V letošnjem letu bo treba analizirati tržišča in posvetiti več pozornosti reklami.

Rast fizičnega obsega proizvodnje ni pogojena s proizvodjalnim sredstvi. Rast slednjih je hitrejša, kar kaže na ekstenzivno gospodarjenje. V bodoče bi bilo treba odpraviti ozka grla, predvsem pa izpopolniti organizacijo dela.

Zaposlenost ni usklajena z gibanjem fizičnega obsega proizvodnje. Tempo zaposlovanja je hitrejši, poleg tega je zaposlovanje še vse preveč stihijsko. Zaposlovanje bi bilo treba proučiti iz normativov časa, izkoristka delovnega časa in zmanjševanja neproduktivnega delovnega časa. Proučevanje teh pokazateljev doslej ni bilo možno, ker niso realni in zato moramo pozornost usmeriti k realnim normativom, iskanju časa. Poleg tega je treba težiti k zniževanju neproduktivnega delovnega časa pri tistih elementih, ki niso vezani s procesom dela.

Osebnih dohodkov. V politiki nagrajevanja moramo odpraviti anomalije, ki smo jih ugotovili v dosednji praksi. Za realizacijo tega cilja moramo najprej vskladiti oziroma odpraviti nerealne normative časa, določiti pravilne osnove in razpone ter stimulacijo. Obstoječi normati-

vi že destimulativno vplivajo na storilnost. Zmanjšati in uskladiti nerealno prekoračevanje norm ter določiti nove osnove, ki bodo s popravljenimi normativi dale vsakemu posamezniku osebne dohodke kot rezultat dejanskega učinka.

Nove osnove in ustrezni razponi morajo pravilno ovrednotiti delovno mesto in tako dati vsakemu posamezniku občutek vsklajenih razmerij znotraj tovarne in enakosti s sličnimi delovnimi mesti v ostalih gospodarskih organizacijah.

Individualno nagrajevanje in uspeh nagrajevanja celotnega kolektiva mora biti vezano na rezultate rentabilnosti in ekonomičnosti poslovanja. Pri zasledovanju tega cilja se moramo izogniti nejasnim merilom ter postaviti enostavni in razumljivi sistem, ki bo vsakega posameznika spodbujal k čimvečjim učinkom.

J. C.

PRIMERJAVA PROIZVODNJE ZP
1967—1968

Tovarna	1967 Izpolnitev v 000 Ndir	1968 Izpolnitev v 000 Ndir	%
Elektromehanika	76.474	81.272	106,3
Elementi	23.218	26.099	112,4
Avtomatika	17.242	13.395	77,7
Sprejemniki	12.167	8.021	41,3
Aparati	14.072	15.154	107,7
Avtoelektrika	31.399	37.228	118,6
Elektromotorji	5.674	7.684	135,4
Naprave	7.917	4.615	58,3
Elektronika	3.063	4.645	151,6
Kondenzatorji	12.136	10.528	86,8
Instrumenti	5.919	6.065	102,5
Polprevodniki	4.886	7.153	146,4
Usmerniki	3.773	2.499	66,3
Mikron	1.488	1.498	100,7
ZZA	13.519	12.887	95,3
PSO	4.182	4.183	100,0
SKUPAJ PODJETJE	237.129	242.926	102,4

Razvoj našega gospodarskega sistema in prilike, v katerih so danes naša podjetja, so nas spodbudile, da po šestih uspehih, dobro obiskanih in ugodno ocenjenih posvetovanjih v letih 1962—1967 o raznih vprašanih gospodarjenj naših podjetij organiziramo tudi letošnje posvetovanje o vprašanih

OBLIKOVANJA IN OPTIMALIZACIJE ZALOG V PROIZVODNIH IN TRGOVINSKIH ORGANIZACIJAH

Sedanje velike zaloge v gospodarstvu Slovenije, katerih vrednost je ob koncu minulega leta znašala 8,7 milijarde novih dinarjev in se je v minulih dveh letih povečala za eno tretjino oziroma za 2150 milijonov novih din, zlasti pa dejstvo, da je največji del vrednosti zalog, t. j. 36%, v surovinah in materialu v industriji, povzročajo, da je to vprašanje aktualno in zaskrbljujoče. V zalogah je zamrznjenih več sredstev, kot znaša enoletni dohodek vsega gospodarstva. O tem vprašanju je razpravljal tudi gospodarski zbor skupščine SR Slovenije (dne 23. 4. 1968). Raven posameznih vrst zalog in njihovo gibanje kažeta na specifična vprašanja, ki jih je treba sistematično in organizirano reševati. Vloga podjetja in banke je pri tem osnovna. Reševanje tega vprašanja je trajna naloga vseh gospodarskih dejavnikov.

Na posvetovanju, na katerem se bodo srečali ljudje iz naših in tujih pedagoških in znanstvenih institucij ter mnogi ljudje iz prakse, bomo prikazali in izmenjali različna stališča, mnenja in predloge in s tem nakazali rešitev obravnavanih vprašanj. Na posvetovanju bomo obravnavali (številne) dejavnike, ki vplivajo na optimalizacijo (s področja trga in potrošnje, nabave, proizvodnje, prodaje, financ in pravno-ekonomskega področja). Obravnavali bomo analiziranje zalog in metode in ugotavljanje optimuma zalog.

Mislimo, da bo posvetovanje dovolj aktualno, da bo lahko angažiralo vsakega poslovnega človeka, posebno pa direktorje podjetij, ekonomiste, komercialiste, planerje, analitike in računovodje. Na posvetovanju bomo razpravljali tudi o ukrepih, ki bi zboljšali položaj podjetij v tej smeri.

O tem posvetovanju vas obveščamo že danes, da boste zainteresirani iz vaše delovne organizacije za posvetovanje rezervirali potreben čas. Omenjeno posvetovanje bo v Portorožu od 2. do 4. oktobra 1968. Točen spored kot tudi stroške in druge potrebne informacije vam bomo sporočili v začetku junija 1968.

Uprava Višje ekonomsko-komercialne šole Maribor

Pripomba uredništva: Obvestilo, ki ga je poslala uredništvu uprava omenjene šole, objavljamo v celoti in sicer zato, da se bodo lahko vsi zainteresirani naših organizacijah ZP dobro in pravočasno pripravili za to zelo aktualno posvetovanje.

rajo biti natančno opredeljene.

V samoupravnem sistemu čela morajo biti vsi člani kolektiva v prvi vrsti seznanjeni z delom organov upravljanja. Mnoge raziskave kažejo, da so člani kolektivov o tem dokaj slabo seznanjeni (ne poznajo konkretnih stališč), slabo poznajo tudi pomembnejša določila internih aktov ipd. Nekateri menijo, da bi morala glasila delovnih organizacij objavljati vse odločitve in razprave članov samoupravnih organov, spremljati predloge in mišljenja (kritiko) proizvajalcev do odločitve (sklepev) in njihovo uresničevanje.

III.

Ko govorimo o obveščanju, ne moremo prezreti funkcije tistega, ki je odgovoren za normalno obojestransko obveščanje prek razpoložljivih

sredstev. V nekaterih delovnih organizacijah so sredstva obveščanja prepuščena upravam oz. posameznim strokovnim službam, te pa po svoje »krojijo« posamezne informacije oz. celotno vsebino (omejujejo polemiko, kritiko) glasila delovne organizacije. Samoupravno obliko urejanja sredstev informiranja so uvedli predvsem v tistih delovnih organizacijah, v katerih se politične sile zavedajo, kaj je bistvo in vsebina samoupravljanja. Posamezniki opozarjajo, da je proces prehajanja sredstev obveščanja v svojevrstne demokratske tribune proizvajalcev prepočasen.

Najpogosteje danes urejajo glasila delovnih organizacij uredniški odbori, katerih člani imenujejo delavski sveti (ponekod upravni odbori). Mnogi menijo, da bi kazalo to obliko izpopolniti tako, da bi člani uredniških odborov

in urednika glasila volil delavski svet, s čimer bi dosegli relativno samostojnost, ki bi prispevala k demokratičnemu oblikovanju vsebine in odgovornosti urednikov in uredniških odborov. Na ta način bi se prenesla funkcija in odgovornost na ljudi, ki to delo opravljajo. Uredniški odbor in urednik bi bil politično in moralno odgovoren za delo, oziroma za vsebino glasila neposredno delavskemu svetu, obojestranske obveznosti pa naj bi bile zapisane v poslovniku.

IV.

Praksa kaže, da se povečuje število ljudi, ki poklicno delajo na področju obveščanja v delovnih organizacijah. Že pred leti ustanovljena sekcija za tovarniški tisk pri Društvu novinarjev Slovenije, je težila po določeni obliki združenega dela urednikov glasil. Danes se

ponovno postavlja vprašanje kako naj se organizirajo tisti delavci, ki poklicno delajo na področju informiranja zaposlenih v delovnih organizacijah, da bo sodelovanje učinkovito in da bodo sredstva informiranja bolj izkoriščena. Predlog je, da naj bi se ustanovilo združenje novinarjev in organizatorjev informiranja v delovnih organizacijah, ki naj bi delovalo pri Društvu novinarjev SR Slovenije. Predlog, ki je priložen in o katerem bomo pripravljali, je posredoval pripravljalni odbor za posvetovanje urednikov in sodelavcev sredstev informiranja v delovnih organizacijah.

Vedno večje zanimanje družbeno-političnih organizacij, še posebej sindikata za položaj in vsebino glasil delovnih organizacij narekuje ustanovitev posebnega odbora za glasila delovnih organizacij pri republiškem svetu

Zveze sindikatov za Slovenijo, prek katerega bi sindikati in drugi zainteresirani delavni organizirano delovali. Odbor bi deloval — podobno kot druge komisije pri republiškem svetu Zveze sindikatov za Slovenijo — na področju informiranja zaposlenih v delovnih organizacijah in bi skrbel, obravnaval in predlagal izboljšave glede položaja in vsebine sredstev informiranja ter seznanjal urednike glasil s političnimi dogajanjmi v sindikatu, Zvezi komunistov in Socialistični zvezi ter z drugimi pomembnejšimi družbenimi prizadevanji. Odbor bi o perečih problemih s področja informiranja zaposlenih v delovnih organizacijah seznanjal predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov za Slovenijo in dajal pobude tudi za razprave na plenarnih sejah slovenskih sindikatov.

Združeno podjetje
ISKRA KRANJ

PRODAJNO SERVISNA ORGANIZACIJA —
LJUBLJANA

sprejme
v delovno razmerje več sodelavcev na naslednja
delovna mesta:

PROJEKTANTA

za delo pri avtomatizaciji ranžirnih postaj za
železnico

Pogoj: inženir elektrotehnike II. stopnje z
najmanj 3-letno prakso na področju regulacije
s polvodniško tehniko ali na sličnem področju
z znanjem francoskega ali angleškega jezika.

PROJEKTANTA

telekomunikacijskih naprav za železnico

Pogoj: inženir elektrotehnike I. stopnje šibkega toka z najmanj 2-letno prakso pri železniških ali PTT telekomunikacijskih napravah ali elektrotehnik z najmanj 4-letno prakso pri istih napravah. Potrebno je znanje nemškega ali angleškega jezika.

PROJEKTANTA

signalno varnostnih naprav za železnico

Pogoj: inženir elektrotehnike I. stopnje ali elektrotehnik šibkega toka, po možnosti z nekaj prakse na področju signalno-varnostnih naprav ali avtomatizacije. Potrebno je znanje nemškega jezika.

2 INOZEMSKIH KORESPONDENTOV —

prevajalcev za nemški, po možnosti angleški jezik, z znanjem strojepisja.

Osebnih dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov ISKRE PSO.

Pisemne ponudbe pošljite organizacijsko-kadrovskemu sektorju, Kadrovske evidenci Prodajno servisne organizacije Združenega podjetja Iskra Kranj, Ljubljana, Masarykova 15

Oglas velja do zasedbe delovnih mest.

Združeno podjetje
ISKRA KRANJ

Organizacija:

TOVARNA ORODJA LJUBLJANA —
STEGNE

Kadrovska komisija vabi k sodelovanju
za izpolnitev delovnih mest:

TAJNICE TOVARNE

VEČ BRUSILCEV

za delo na specialnih brusilnih strojih

Za delovno mesto tajnice tovarne mora kandidatka imeti končano najmanj dveletno administrativno šolo in vsaj triletno prakso. Potrebno je vsaj pasivno znanje enega od svetovnih jezikov (zaželeno je znanje nemščine).

Za delovna mesta brusilcev morajo kandidati imeti vsaj triletno prakso na orodnih strojih kot kvalificirani delavci. Prednost imajo kandidati, ki so delali kot brusilci pri drugih organizacijah. — Objava velja do zasedbe delovnih mest. — Kandidati naj pošljejo prijave na zgornji naslov.

Kratke vesti

ZANIMIVA STATISTIKA

Statistiki so izračunali, da se na milijon prebivalcev usposobi v Avstriji 175 inženirjev tehnike, v Franciji 280, v ZDA 400, v Sovjetski zvezi pa celo 600. Koliko pri nas, ni znano.

NAJTANJŠA JEKLENA PLOČEVINA

Izdeluje jo do širine 105 cm jeklarska firma US-Steel Corp., debela pa je samo 0,025 mm. Kot poročajo, se tako tanke jeklene folije zelo dobro obnesejo za zaščito raznih snovi pred glodalci, svetlobo in umazanijo ter za povečanje mehanske trdnosti najrazličnejših konstrukcij, za elektromagnetne oklope v barvni televiziji in še za marsikaj. Na najtanjšo pločevino prav lepo primejo barve in laki vseh vrst, dobro pa jo lahko tudi lepimo.

Prvi sestanek sekretarjev in pravnikov

V predpripravah za združenje ZP Iskra in RIZ je bil v Kranju 15. maja prvi sestanek pravnikov in predstavnikov organizacijsko-kadrovskega področja ZP Iskra ter predstavnikov splošno kadrovske službe in pravnikov RIZ.

Na tem sestanku so udeleženci razpravljali o prilagoditvi statuta in o nekaterih drugih splošnih aktih RIZ statutu in ustreznim splošnim aktom ZP Iskra. Na sestanku je bila nadalje izbrana tudi komisija, sestavljena iz po dveh pravnikov RIZ in ZP Iskra, katera naj do 10. junija pripravi predlog za spremembe in dopolnitve statuta RIZ. Naloga te komisije je, da reši problematiko okrog razširitve veljavnosti nekaterih splošnih aktov ZP tudi na RIZ.

Nadalje so na sestanku govorili tudi o pripravah za registracijo integracije pri okrožnih gospodarskih sodiščih v Ljubljani in Zagrebu in s tem v zvezi razdelili konkretne zadolžitve.

V nadaljevanju je bilo govora o dopolnilnih volitvah v volilni enoti RIZ katere je DS ZP Iskra razpisal za 10. junij, t. l. Organizacija RIZ ima pravico do 10 mandatov v delavskem svetu združene ga podjetja. Tudi s tem v zvezi so bile razdeljene konkretne zadolžitve.

Po končanem sestanku so si gostje iz RIZ ogledali tovarno v Kranju, največjo v okviru Združenega podjetja.

Sestanek je bil hkrati ugodna priložnost za medsebojno spoznavanje prisotnih, kar bo nedvomno temelj za nadaljnje plodno sodelovanje na tem področju.

Poudariti je pa končno treba tudi to, da so v okviru ZP ISKRA občasno skupni delovni in organizacijski se-

stanki sekretarjev in pravnikov vseh organizacij ZP ISKRA.

-A-

S konference članov ZB

Člani Zveze borcev iz »Avtoelektrike« v Novi Gorici so imeli 20. maja svojo letno konferenco, na kateri so razpravljali o najbolj perečih vprašanjih, ki se tičejo članov Zveze borcev in gospodarjenja tovarne nasploh.

V obširni razpravi je bilo povedanih mnogo kritičnih misli na račun delovnih mest članov ZB, osebnih dohodkov in faktorja stimulacije, ki je bil neenakomerno razdeljen med kolektiv. V zadnjem času so bili v tovarni izvršeni premiki po delovnih mestih brez predhodnega in temeljitega razgovora s prizadetimi. To je povzročilo mnogo vroče krvi in nezadovoljstva med člani ZB in ostalimi.

V letnem poročilu je tov. predsednik navedel vrsto akcij, ki so jih izvedli v preteklem letu (proslave ob državnih praznikih, zdravniški pregledi, okrevanje članov itd.). V tovarni imajo še štiri nerešene stanovanjske primere za člane ZB, ki so zelo nujni; postavili so zahtevo,

da se rešijo še v tem letu. S strani uprave tovarne se premalo zanimajo za člane ZB, tako za njihova delovna mesta, počutje na teh delovnih mestih, osebnih dohodkih itd. Prav bi bilo, da pa tako sindikat in uprava tovarne posvečajo večjo skrb članom Zveze borcev, pri razporejanju na ustrezna delovna mesta itd.

V tovarni je zaposlenih 83 aktivnih borcev NOV. Vsa neresena vprašanja v zvezi s člani ZB naj se rešujejo prek komisije ZB in sindikalne podružnice, ne pa posamezno, kot so bili primeri v zadnjem času, ki so povzročili nezadovoljstvo, tako pri članih ZB in upravi.

Ob zaključku letne konference ZB so izvolili 11-članski odbor. V program dela, ki je bil podan s strani komisije ZB pri sindikalnem odboru ZP, so v celoti sprejeli in dodali še svoj interni program, specifičen za to tovarno.

Janez

Še iz Zagreba: 30 »bradačem«, ki so jih obrili z brivnikom SIXTANT, so nato brivnike poklonili

»Znajdi se...«

ščita. Da bi se izognil naknadnemu popravilu, je delavec enostavno na notranjo stran dal matico — in z zunanje strani je bilo vse v redu. Kontrola tega seveda ni mogla videti.

A glej nesrečo! Prav ta brusni kozel je šel v Holandijo na neki institut na preizkus, kjer bi naj izdali atest, da smejo naše brusne kozle uporabljati vse registrirane vajenske delavnice te dežele. Ker naš kipec ni opremil tega brusnega kozla z brusnimi ploščami — za kar je treba sneti stranske pokrove, tudi on te tako primitivno zakrite napake ni mogel opaziti. Ko pa so na institutu odprli stranski pokrov, so seveda videli, kako primitivno »poprav-

ljamo« svoje napake! Seveda so našemu kupcu brez nadaljnega preizkušanja vrnil brusni kozel in smo tako doživeli ne samo blamažo, ampak tudi poslovni neuspeh, saj sedaj vajenske delavnice v Holandiji ne smejo kupovati naših brusnih kozlov.

Kaj nam pove ta primer? Vsaka napaka se maščuje in zavest in odgovornost slehernega delavca bi morala biti na višini! Samokontrola je najpomembnejša! Če bi se tudi tisti delavec, ki je to storil, zavedal, da je tudi od njegovega kvalitetnega dela odvisen poslovni uspeh vsega podjetja, prav gotovo ne bi morda zaradi tistih desetih minut, kolikor bi trajalo naknadno popravilo, omajal vsega našega ugleda, ki si ga tako doma, še teže pa na tujih tržiščih, v dolgotrajnem postopku z veliko težavo pridobivamo. Samo skupna skrb za kvaliteto in ne samo skrb mojstrov in kontrole nas bo pripeljala na nivo, ki ga danes na vsakem tržišču zahtevajo.

VIK

To se je zgodilo v neki slovenski tovarni; kaj podobnega pa se lahko zgodi tudi »Iskri«, če odgovornost do kvalitete ne bo stalno pričujoča.

Propozicije za tekmovanja na IV. letnih športnih igrah ZP Iskra

29. in 30. junija 1968 v Novem mestu

1. Po sklepu komisije za šport in rekreacijo ZP Iskra, ki je bil sprejet na sejah komisije dne 16. aprila in 14. maja 1968 v Ljubljani, obsega letošnji program poletnih športnih iger naslednje tekmovalne panoge:

- veliki nogomet
- odbojko
- kegljanje
- balinanje
- namizni tenis
- streljanje
- šah.

2. Vsaka organizacija ZP Iskra lahko prijavi za vsako panogo po eno ekipo.

a) Veliki nogomet:

Ekipa ima 11 igralcev (10 in vratar). Igra se 2x30 minut. Med tekmo se lahko zamenja 2 igralca.

Propozicije tekmovanja bodo sestavljene in sporočene naknadno, ko bo znano število nastopajočih ekip.

Ekipa tekmujejo v svojih dresih in čevljih.

b) Odbojka:

Ekipa tekmujejo po enojnem sistemu vsaka z vsako. Igra se na dva dobljena seta. Vsaka ekipa ima lahko dva rezervna igralca.

Sodelujejo samo moške ekipe.

c) Kegljanje:

Ekipe šteje 6 igralcev. Tekmovanje bo v disciplini 6x100 lučajev borbena.

Rezultati posameznikov v ekipah veljajo tudi za posamični plasman.

Sodelujejo samo moške ekipe.

d) Balinanje

Ekipa ima 4 igralce in eno rezervno. Igra se po mednarodnih pravilih po 13 puntov.

Ekipa tekmujejo med seboj vsaka z vsako in sicer eno igro. Med igro ni dovoljeno menjati igralcev, lahko pa se ga menja v naslednji tekmi.

Ekipa tekmujejo v svojih dresih.

e) Namizni tenis

Tekmujejo moške ekipe in moški ter ženske posamezno. Tekmovanje bo ekipno na 5 dobljenih iger. Ekipe ima tri igralce in eno rezervno.

Moški tekmujejo ponovno na dva dobljena seta na izpadanje. Ženske tekmujejo vsaka z vsako, v kolikor jih bo manj kot 8, sicer pa na izpadanje.

f) Streljanje

Tekmujejo moške ekipe in ženske posamezno.

Ekipe ima 4 tekmovalce. Tekmovanje bo z zračno puško iz stoječega položaja z 20 strelji (od tega 5 poskusnih).

Cas je omejen na 20 minut. Rezultati posameznikov v ekipah veljajo za posamični plasman.

Tekmovalci tekmujejo s svojimi puškami.

g) Šah

Ekipe ima 4 igralce in eno rezervno.

Igra se po Bergerjevem sistemu vsak z vsakim. Igralni čas je 60 minut za partijo (vsak igralec po 30 minut). Igra se na šahovske ure. V kolikor partija v regularnem času ni končana, izgubi igrotisti igralec, ki mu pade zastavica na uri, razen v posebnih primerih, kar odloči sodnik turnirja po pravilih FILE in tolmačenjih Šahovske zveze Jugoslavije — Pravičnik za brzopotezne turnirje.

3. Žrebanje za vse panoge bo v Ljubljani, dne 28. 5. 1968.

4. Poleg tekmovanja ekip in posameznikov, bo tudi ocenitev ekip v sklopu posameznih organizacij za določitev doseženih mest in sicer:

1. mesto	100 točk
2. "	95 "
3. "	90 "
4. "	85 "
5. "	80 "
6. "	75 "
7. "	70 "
8. "	65 "
9. "	60 "
10. "	55 "
11. "	50 "
12. "	45 "
13. "	40 "
14. "	35 "
15. "	30 "
16. "	25 "
17. "	20 "
18. "	15 "

Točkuj se samo ekipno tekmovanje.

Tista tovarna, ki bo s svojimi ekipami dosegla največje število točk, je zmagovalec IV. poletnih športnih iger podjetja »ZP ISKRA«.

5. Tekmovanja se lahko udeležijo samo člani kolektivov ZP Iskra Kranj, Solskega centra Iskra Kranj in RIZ Zagreb.

Ce vodstvo tekmovanja ugotovi, da v ekipi nastopa tekmovalec, ki ni zaposlen v dotični organizaciji, si pridržuje pravico, da ekipo diskvalificira.

6. Prijave ekip za tekmovanje in število tekmovalcev v posamičnih disciplinah poslati do 25. 5. 1968 na naslov:

Pripravljalni odbor IV. poletnih športnih iger ZPP Iskra. Tovarna usmerniških naprav Novo mesto.

7. Prenočišča in prehrana so zagotovljeni. Prenočišča bodo v Dijaškem internatu v Šmihelu po ceni 8,00 din za osebo. Po želji pa je mogoče rezervirati prenočišča v hotelih Kandija, Metropol in Grad Otočec po običajnih gostinskih cenah.

Prehrana bo v internatu ali pa v samopostrežni restavraciji v Novem mestu. Skupni stroški prehrane za enega tekmovalca bodo znašali 10,00 — 20,00 din. Točne podatke o posameznih cenah bomo poslali naknadno.

Pripravljalni odbor:

*****

ISKRICE

»Kako si preživel prosti teden?«

»Slabo, žena je preveč dobesedno vzela prepoved o podaljšanju praznikov, pa sem moral zato štiri dni pospravljati stanovanje.«

Pomota

Peter pride ves razburjen v izplačilni oddelek in pravi: »Zmotili ste se, namesto desetih jurjev ste mi dali v kuverto srečko za 100 din.«

Star recept

Janez: »Lojze, ti pa dobro voziš z mojstrom. Kako ti to uspe?«

Lojze: »Povedal ti bom star recept: 'Prebrisan pes vedno ve, kdaj mora lajati, a kdaj mahati z repom!'«

Ni važno kam ...

Franc: »Jaka, ali veš, da si 'kampeljč'. Karkoli se zgodi, vedno si na pravi strani.«

Jaka: »Veš, Francelj, zato moraš imeti nos, kajti ni važno odkod piha veter, važno je kam!«

*****

ZA KRATEK ČAS

Naša doba

Očka po kosilu počiva in smrči. Mati, ki vstopi, zagleda hčerko, kako vrti gumbe na očkovem televizorju.

»Kaj pa delaš?« vpraša mamica. »Očkova glasba mi ni všeč, pa skušam najti drugo postajo,« pojasnjuje mala Ankica.

Ni vse prepovedano

Sprevodnik v avtobusu: »Tu ne smete kaditi! Ali ne vidite napisa 'Kaditi prepovedano!'«

Potnik: »Le kam bi prišli, če bi se ravnali po vsem, kar je napisano? Tamle na primer piše: Nosite modrčke tovarne Lisca!«

Pred ženitvijo

(Oglas v časopisu)

Mlad moški, ki je tik pred ženitvijo, išče izkušenega človeka, da ga bo odvrnil od tega.

*****

Posnetek s prvomajskega izleta članov kolektiva »Elektromehanika« Kranj po Štajerski

Pripravili smo za vas

POPOLDANSKI POČITEK

Ritem je eden glavnih zakonov, ki vladajo našemu življenju; ritmu je podloženo tudi bitje našega srca.

Ritmu ne more ničesar pobegniti. Ogniti se mu ne morejo niti naše telesne in duševne sposobnosti. Zakon ritma lahko opazujemo vse življenje, leto dni, nekoliko tednov ali pa samo en dan. Krivulja naših sposobnosti, samo z majhnimi nasprotji, kaže stalno, značilno sliko. Ta slika je podobna obrisu dvogrbne kamele: najvišje je označeno tretje in peto desetletje našega življenja; v letu — poletje in jesen; v tednu — torek in četrtek; v dnevu — pozno dopoldne in zgodaj popoldne. Vmes so doline razmišljanja, dozorevanja in oddiha: četrto desetletje življenja, leto in — popoldanski počitek.

Prevelika odgovornost, akordno delo, nadure, premalo gibanja, nepravilna prehrana in preveč dražljivih snovi (alkohol, nikotin, kofein itn.) — to so povzročitelji tako imenovane bolezni civilizacije.

Ce se hočemo vrniti v normalni ritem življenja, je popoldanski počitek najustrenejši počitek. To pa seveda ne pomeni, da moramo čas med kosilom in večerjo prespati. Četrť ali pol ure je povsem dovolj. Ni potrebno niti spati, dovolj je, če počivamo in mislimo na kaj drugega kot na delo. Srbi bi temu duhovito rekli: »Pustimo mozak na pašu.«

Žrtvovati popoldanski počitek na ljubo daljšemu vikendu je prav tako nesmiselno kot trajno prenaprejanje. Znanstvena preučevanja so dokazala, da se produktivnost dela s stalnim naprežanjem le neznatno poveča, se pa zato gotovo poveča število napak pri delu. Kdor je kdaj obiskal Francijo, je lahko ugotovil, da je Francozom popoldanski počitek prava svetinja!

ALI SE PREVEČ ZNOJITE

Nevrotični ljudje in mlada dekleta se pogostokrat preveč znojijo. Najbolj se to vidi na dlaneh njihovih rok.

Take osebe se pričnejo znojiti že pri najmanjšem razburjenju, to pa je lahko večših sila neprijetno.

V zadnji številki »Concom medical«, je eden najboljših francoskih dermatologov dr. J. Meyer opozoril na precej enostavno metodo, s katero se da preprečiti nenormalno znojenje.

Potrebno je samo zmanjšati količino vode v organizmu, pravi doktor J. Meyer. Ljudje, ki se za vsako malenkost znojijo, imajo v organizmu preveč vode.

Močno zmanjšamo količino vode v našem telesu — hkrati pa tudi telesno težo — z uživanjem neslanih jedi. Če stajajo seveda tudi zdravila tako imenovani antiidiuretiki, ki zmanjšujejo količino tekočine v organizmu.

Tako zdravljenje ni nič dolgotrajno niti ga ni treba izvajati neprekinjeno. Dovolj je le nekaj dni potrpljenja pa težave ponehajo.

ZAMENJAVA STANOVANJA

Zamenjam 2-sobno stanovanje v Ljubljani na Viču (stanovanje zgrajeno 1964) za enakovredno 2- ali 3-sobno stanovanje v Kranju. Interesenti dobijo naslov pri odgovornem uredniku časopisa — (tel. 21-868 Kranj).

ZAHVALA

Ob težki izgubi moje matere **MARIJE AJDOVEČ**

se iskreno zahvaljujem so-delavcem ključavničarske delavnice tovarne »Elektromehanika« Kranj za izrazno so-žalja in poklonjeni venci.

Janez Ajdoveč

ISKRA — glasilo delovne ga kolektiva Iskra industrija za elektromehaniko teko komunikacije elektronično in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik Pavel Gantar — odgovorni urednik: Igor Slavec — izdaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Tisk in kliseje: »CP Gorenjski tisk« Kranj